

MISCELLANEA

NOVÉ AKVIZICE RUKOPISNÉ SBÍRKY KNIHOVNY NÁRODNÍHO MUZEA.
NÁKUPY Z LET 2014–2019

Zdeněk Mužík (Praha)

Především díky péči a práci Michala Dragouna a jeho spolupracovníků snad nelze Knihovně Národního muzea vyčítat, že by v posledních letech zanedbávala odborné zpracovávání své rukopisné sbírky.¹ I přes toto úsilí však KNM v katalogizaci rukopisů stále zůstávají dva velké dluhy. Jednak jde o akvizice novověkých rukopisů zařazených do fondu po roce 1916, popsané většinou pouze v provizorním katalogu oddělení rukopisů a starých tisků KNM,² jednak o rukopisy podchycené pouze v *Soupisu* pořízeném před více než sto lety Františkem M. Bartošem, který již nedostačuje dnešním požadavkům na jejich popis.³

Není záměrem a ani v možnostech tohoto článku tento dluh umenšit – jeho nápravou může pochopitelně být pouze vznik nového kompletního soupisu – nicméně jeho snahou je tento dluh alespoň dále nezvyšovat a poskytnout badatelské obci informace o nových přírůstcích, v tomto případě o devíti rukopisech zakoupených do KNM mezi lety 2014 a 2019. Tři z nich pochází od jednotlivců, kteří se svou nabídkou oslovili Národní muzeum. Zbýlých šest bylo zakoupeno společně z antikvariátu Ztichlá klika.⁴ Součástí této akvizice je také jediný „kompaktnější“ celek, čtyři knihy z pozůstalosti českého a rakouského právníka a politika Jana Jaroslava Becka (1812–1895) (II E 46, IV B 26, VI F 72, VIII B 12). Dvě z nich také vykazují jistou spojitost se zámeckou knihovnou hrabat Chorinských, respektive s knihovnou svobodných pánů z Walldorfu, která je její součástí (IV B 26, VI F 72), což bude v budoucnu vhodné ještě ověřit. Pokud jde o obsah jednotlivých rukopisů, převažuje mezi nimi právo (IV B 26, VI F 72, VIII B 12), po němž

následuje historiografie (IV D 82, VIII D 36). Po jednom exempláři má zastoupení hospodářství (II E 46), magie (XI B 67), žalmy a modlitby (XVIII G 1) a filozofie (X B 33).

Popis rukopisů vychází ze *Zásad popisu rukopisů*⁵ a katalogizační praxe KNM, v některých ohledech je však podrobnější, než by podle nich bylo nutné. Přihlédnuto bylo také k moderním katalogům s větším podílem novověkých rukopisů.⁶ Práce se neobešla bez cizí pomoci, a za různé větší či menší rady bych tak chtěl v abecedním pořadí poděkovat Michalu Dragounovi, Jiřímu Dufkovi, Karlu Křenkovi, Petru Maškovi, Kateřině Spurné, Richardu Šípkovi, Janě Tvrznicové, Kateřině Volekové a Blance Zilynské.

II E 46

Čechy, XVII¹, pap., XII + 308 pp., 18,5 × 15 cm, vazba chybí

Původní paginace provedena inkoustem ve vnějším horním rohu textového zrcadla, s výjimkou pag. 296 označené nahoře uprostřed a neočištěných pp. 207 bis a 273. Chyba v paginaci: pag. 206 vynechána, pag. 207 bis. Textové zrcadlo vyznačeno inkoustem jednou linkou, při horním okraji dvěma, mezi nimiž je živé záhlaví, vpichy patrné. Pag. II prázdná. Na konci rukopisu minimálně jeden list chybí. Okraje listů na začátku a v závěru rukopisu mírně natrženy a olámané. Hřbety složek se rozpadají, několik listů uvolněno. Papír místy poškozen korozi inkoustu.

Písmo: jedna písařská ruka pišící českou novogotickou kurzivou, předmluva, nadpisy a část živých záhlaví polokurzivou. Vazba chybí. Na pag. I a na hřbetu fragmenty hnědého

¹ Jde hlavně o soupis středověkých rukopisů získaných po roce 1916, viz DRAGOUN 2011, a popisy do té doby jen nesystematicky podchycených rukopisných zlomků, viz DRAGOUN – MAREK 2012; BRČÁK et al. 2014; BENEŠ et al. 2015; BROM et al. 2016; DRAGOUN 2017. Mimo popisy rukopisů KNM v různých dílčích studiích jich pak Michal Dragoun několik ročně vytvoří i v rámci digitalizačního programu VÍSK 6. Pro tento účel vzniklé popisy jsou spolu s jejich digitalizáty dostupné on-line na stránkách <http://www.manuscriptorium.com/>

² Jedná se o přepis níže citovaného *Soupisu* doplněného o jeho opravy a dodatky, interní záznamy i nově vznikající popisy. Vzhledem k proměnlivé kvalitě jednotlivých záznamů však může posloužit pouze jako pomůcka pro základní orientaci. K dispozici je i jeho on-line verze: <https://nm-2018-cz.nm.netsevis.cz/file/7779a5859eb18e1aaced4e0a83602ef9/8625/Bartos.pdf>

³ *Soupis* byl dokončen v roce 1917, vydán byl ale až později. Viz BARTOŠ 1926; BARTOŠ 1927.

⁴ Stručně je zmínil MUCHKA 2019, s. 76.

⁵ ZÁSADY.

⁶ Jmenovitě DOKOUPIL – ŠTACHOVÁ 2011; SVOBODOVÁ 2012.

papíru, snad jde o pozůstatky papírové vazby. Složky šité dlouhým stehem na čtyři otvory. Hřbet druhotně zajištěn papírem pravděpodobně z 18. století s nečitelným fragmentem nápisu na vnitřní straně.

Na pag. II exlibris KNM se současnou signaturou. Na pp. II, 308 černé kruhové razítko KNM. Na pag. 308 přírůstkové číslo KNM 4/2019 a KNM2 6100. Do KNM byl rukopis zakoupen 5. 4. 2019 z antikvariátu Ztichlá klika a dle sdělení antikváře Jana Placáka byl součástí knihovny Jana Jaroslava Becka (1812–1895), českého a rakouského právníka a politika. Viz též zde popsané rukopisy IV B 26; VI F 72; VIII B 12.

I–XII, 1–308: [Jan Brtvín z Ploškovic, Mikuláš Artemisius, Jan Hus:] „Hospodář. Knižka velmi užitečná, zavírajíc v sobě předně navedení života křesťanského, jak by ti, kteříž v světě nad jinými panují, sami sebe i sobě poddaně [!] spravovati měli; potom gruntovní správu a pořádek všelijakého hospodářství, zvláště při panstvích a zbožích, potřebná pánům, kteříž veliké statky na zemi mají. Vydaná vůbec před lety XLVII a nyní opět s přidáním jiné kratší správy o témž znovu vytlačené mistra Daniele Adama Veleslavína léta Páně 1587 etc.“

Opis stejnojmenného tisku (K01308). Na pag. I titulní list opsaný i s impresem, na pp. III–XII předmluva, na pp. 1–76 „Přední stránka knížky této o způsobu a životu křesťanském“, na pp. 77–207 „Druhá strana knížky této o hospodářství“, oboje od Jana Brtvína z Ploškovic, na pp. 208–295 „Jiná kratší správa jednomu každému pánu velmi užitečná, ...“ od Mikuláše Artemisia (1495–1556), na pp. 296–308 „Traktát o odúmrtí“, na rozdíl od tisku je zde jméno autora, Jana Husa, vynecháno a dopsáno až mladší rukou tužkou. Konec spisu v rozsahu necelé strany tisku chybí.

IV B 26

Morava, XVI², pap., III + 70 ff., 31 × 20,5 cm, vazba chybí

Původní foliace inkoustem v pravém horním rohu. Textové zrcadlo vyznačeno inkoustem zleva a zprava. Ff. Ir–IIV, IIIv a 32v prázdná. Z poslední složky dochován jen vnější dvoulist. Další neurčitý počet složek na konci rukopisu pravděpodobně chybí. Knižní blok silně poškozen vlhkostí a plísní, patrně zatekliny. Listy se rozpadají, z mnohých částí chybí. Při vnějším okraji listů skvrny po korozi. Ztráty textu při vnějších okrajích a zvláště při horních rozích. Ff. I–II seříznuta.

Písmo: psáno jednou písařskou rukou českou novogotickou kurzivou, nadpisy a začátky článků polokurzivou, latina humanistickou polokurzivou. Opravy a doplňky textu soudobou rukou. Vazba chybí, rukopis vložen do desek z lepenky a dvou archů papíru. Stopy korozních produktů poukazují na možné kování nedochované vazby. Na hřbetě pozůstatky šití na pět vazů. Za ff. 3, 17 a 49 vložen čistý púllist papíru z 20. století.

Na přední desce lepenkového obalu inkoustem rukou 19.–20. století „Kniha púhonů a nálezů“, v levém horním rohu nalepen štítek z růžového papíru s číslem „1407“, který snad souvisí s knihovnou Jana Jaroslava Becka či její částí (viz také zde II E 46; VI F 72; VIII B 12). Na fol.

IIIr „Ex bibliotheca illustrissimi [!] domini Ignatii comitis Waldorff 1733“ a „C. Modestus Moravus z Mezříče nad Bečvů pod Rožnovem capucinus“, oboje rukou téhož (viz DOKOUPIL – ŠTACHOVÁ 2011, s. 12–13). Na fol. Ir exlibris KNM se současnou signaturou. Na ff. IIIr, 70v černé kruhové razítko KNM. Na fol. 70v přírůstkové číslo KNM 4/2019 a KNM2 6099. Do KNM byl rukopis zakoupen 5. 4. 2019 z antikvariátu Ztichlá klika a dle sdělení antikváře Jana Placáka byl součástí knihovny Jana Jaroslava Becka. Viz též zde II E 46; VI F 72; VIII B 12.

IIIr, 1r–70v: „Extrakt ze všech register zemských púh[onných] Margkrabství moravského [všech pú]honův, na kteréž se nálezy panské [při prá]vě zemském olomouckém od léta Páně čtrnáctistého pátého až do léta patnáctistého devadesátého čtvrtého staly“

Opisy olomouckých púhonů a nálezů, přesněji jejich výběr z let 1405–1412 z knihy se znamením střely (ff. 1r–17r), z let 1412–1420 z knihy se znamením slunce (ff. 17v–32r), z let 1437–1448 z knihy se znamením ostrve (ff. 33r–52v) a z let 1463–1466 z knihy se znamením měsíce (ff. 53r–70v), z níž část chybí. Ff. 1r–4v psána převážně latinsky, poté jen příležitostně. Podle Čádovy typologie sborníků moravských púhonů a nálezů lze tento extrakt zařadit do skupiny A (viz ČÁDA 1958). Edice všech olomouckých knih púhonů a nálezů ze zmíněných knih: BRANDL 1872, s. 103–404; BRANDL 1873, s. 365–630; BRANDL 1880; BRANDL 1882.

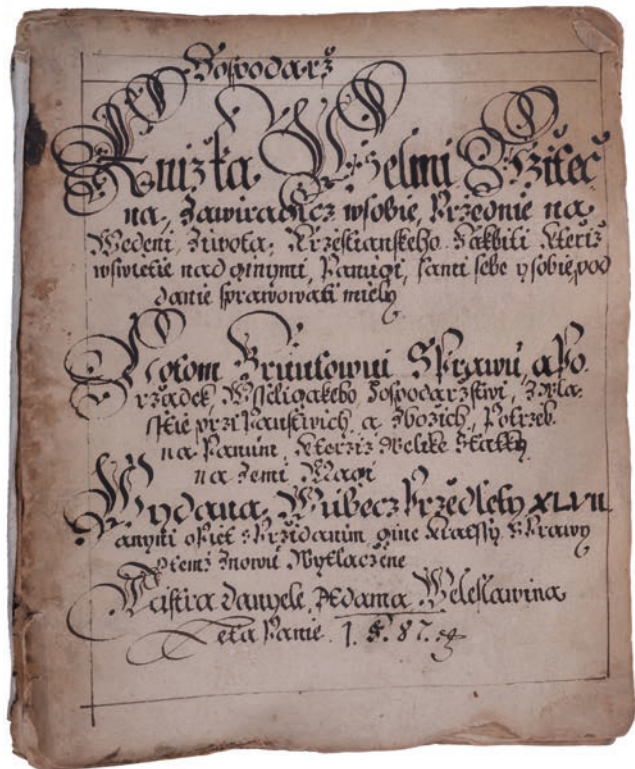
IV D 82

Čechy, XVIII med., pap., 132 pp., 21,5 × 17 cm, vazba mladší

Původní paginace provedena inkoustem ve vnějším horním rohu, na pp. 119–129 opravena dobovou rukou. Četné stránkové reklamanty. Textové zrcadlo vyznačeno jednou linkou inkoustem. Živá záhlaví na pp. 1–81 s názvy kapitol, na pp. 82–132 nedůsledně s variantami názvu díla. Na konci rukopisu chybí minimálně jedna složka. Ztráty okrajů listů dolity papírem. Zašpiněné rohy, především dolní. Koroze inkoustu v některých iniciálách a nadpisech po pag. 40.

Písmo: psáno pravděpodobně jednou písařskou rukou M. W. P. S. (?) (pag. 68) novogotickou polokurzivou s proměnlivým modulem písma, latinská slova humanistickou polokurzivou. Místy opravy a doplňky provedené inkoustem a tužkou několika rukama 18. a 19. století. Výzdoba: ornamentální iniciály přes 3–13 řádků (obvykle kolem osmi) na pp. 1, 3, 16, 18, 21, 22, 26, 27, 28, 30, 31, 36, 38, 39, 41, 44, 47, 50, 55, 59, 69, 81, 86, 88. Pletencové viněty na pp. 15, 35, 68. Rubrikace. Měkká papírová vazba z roku 2015. Složky šité dlouhými stehy. Rukopis byl restaurován v roce 2015 Karlem Křenkem v restaurátorské dílně KNM (očištění, dolití papíru, nové sešití knižního bloku, nová vazba). Záznam o restaurování přilepen na zadním přidešti.

Na předním přidešti exlibris KNM se současnou signaturou, tatáž signatura tužkou rovněž na hřbetě a na přední části vnitřní obálky. Na pag. 132 černé kruhové razítko KNM. Na zadní části vnitřní obálky modré kruhové razítko KNM, současná signatura, přírůstkové číslo KNM 1/2014 a KNM2 6058. Do KNM byl rukopis zakoupen 5. 12. 2014 od Petra Prokeše z Běchar.

Obr. 1. Jan Brtvín: *Hospodář*. Praha, Knihovna Národního muzea, oddělení rukopisů a starých tisků, sign. II E 46, pag. I, titulní list. Foto: KNM.

1–81: [Jindřich Václav Zvalda: *Dejm města Kouřima*, někdy čtverou vůni z sebe vydávající]

Opis stejnojmenného tisku vydaného pravděpodobně v pražské jezuitské tiskárně roku 1659 nebo 1665 (K19028), v současnosti známého pouze z jediného neúplného exempláře. Titulní list chybí. Na pp. 1–3 „Dedicatoria“, na pp. 3–15 „První vůně města Kouřima. Starožitnosti“, na pp. 16–35 „Druhá vůně města Kouřima. Vzáctný města zakladatel“, na pp. 36–58 „Třetí vůně města Kouřima. Knížetství“, na pp. 59–68 „Čtvrtá odporná vůně města Kouřima“ (v živém záhlaví kapitoly „odporná“ opravováno na „čtvrtá“), na pp. 69–81, „Odporná vůně města Kouřima“. Na pag. 68 kolofon (?) „M. W. P. S. 1746“.

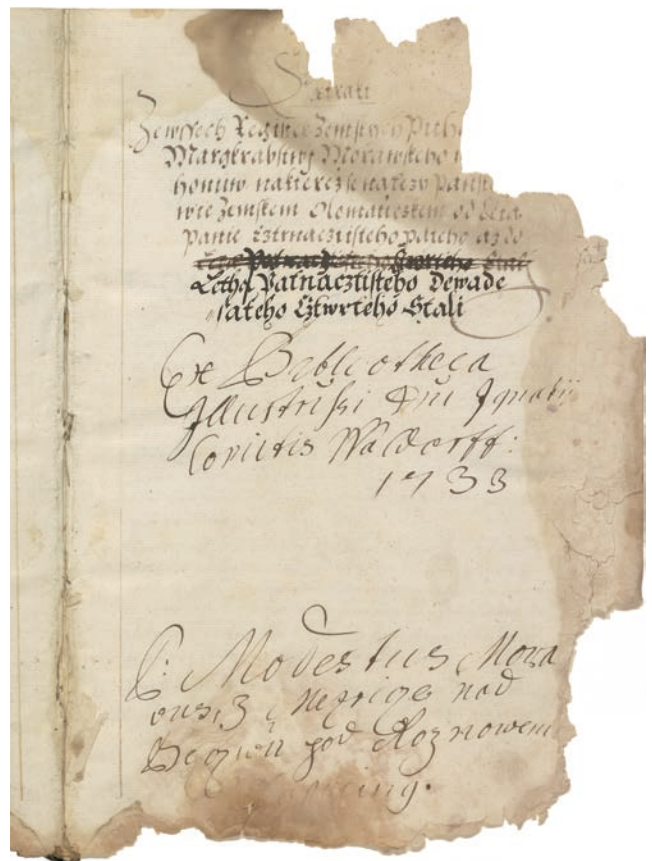
82–132: „Letopisové neb všeliké paměti královského krajského města Kouřima“, [část]

*Letopisné záznamy z let 1608–1747, na konci neurčitá část chybí. Na pp. 99, 100, 103, 105, 107, 126 a 127 několika rukama pozdější záznamy k letům 1844, 1806, 1771, 1768, 1778, 1853, 1875, 1811 a 1859. Rukopis stejného názvu – opis pořizený roku 1937 s pozdějšími doplňky – se nachází v SOKA Kolín, knihovna, sign. 10849 R 1159. Je součástí opisu Zvaldova *Dejmu*, zněním se však od zde popisovaného rukopisu místy lehce liší.*

VI F 72

Morava, 1690, pap., 136 pp., 20 × 15,5 cm, vazba dobová

Původní paginace inkoustem nahoře uprostřed. Chyby v paginaci: vynechána pag. 101, pag. 136 bis. Reklamant na pag. 124. Textové zrcadlo vyznačeno slepou linkou zleva

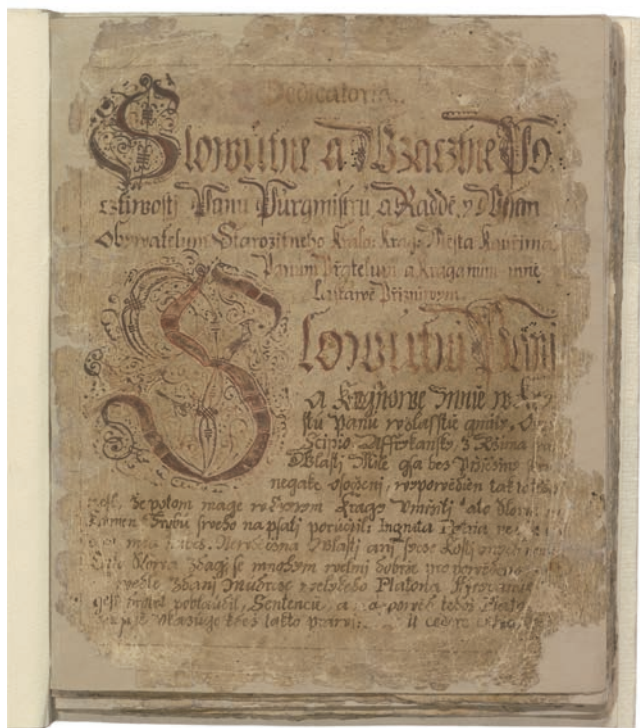

Obr. 2. *Extrakt ze všech register zemských půhonných Markrabství moravského*. Praha, Knihovna Národního muzea, oddělení rukopisů a starých tisků, sign. IV B 26, fol. IIIr, titulní list s exlibris Gotfrýda Ignáce (I.) z Waldorffu a katalogizační záznam kapucína Modesta. Foto: KNM.

a zprava. V druhé polovině bloku degradace papíru ve středu složek.

Písmo: psáno jednou písařskou rukou, latinskou humanistickou kurzivou, německé a české úryvky novogotickou kurzivou. Četné zběžněji psané přípisky a opravy autora textu, Carla Ferdinanda von Schertz (identifikace podle rukopisu MZK, CH-RKP-88, viz též DOKOUPIL – ŠTACHOVÁ 2011, č. 80, 89 a 102). Výzdoba: pletencové viněty na pp. 1, 7, 8, 10, 15, 124, 136 bis. Měkká papírová vazba z mramorovaného papíru. Potah hřbetu chybí, hřbet druhotně přetřen bílou barvou. Šití na tři vazy. Vpředu i vzadu tři volné listy předsádky. Desky lehce poškozeny, hřbet mírně deformován.

Na hřbetě inkoustem stará signatura „G 7 49“ (?), na přední desce růžový papírový štítek s číslem „258“ (srov. zde též IV B 26; VIII B 12). Na zadním přidešti tužkou číslo „29:8“. Stejný typ značení se nachází minimálně u dvou rukopisů z knihovny hrabat Chorinských z Veselí nad Moravou (MZK, CH-RKP-79; CH-RKP-88). Na versu posledního listu přední předsádky tužkou poznámka „gut zu benutzen“ s podpisem „Beck“. Rukopis byl součástí knihovny Jana Jaroslava Becka, viz zde též II E 46; IV B 26; VIII B 12. Na předním přidešti tužkou inventární záznam antikvariátu Ztichlá klika a exlibris KNM se současnou signaturou. Na pp. 2, 136 černé kruhové razítko KNM. Na pag. 136

Obr. 3. Jindřich Václav Zyvalda: *Dejm města Kouřima; Letopisové města Kouřima*. Praha, Knihovna Národního muzea, oddělení rukopisů a starých tisků, sign. IV D 82, pag. 1, začátek dedikace se dvěma ornamentálními iniciálami S. Foto: KNM.

přirůstkové číslo KNM 4/2019 a KNM2 6103. Do KNM byl rukopis zakoupen 5. 4. 2019 z antikvariátu Ztichlá klika.

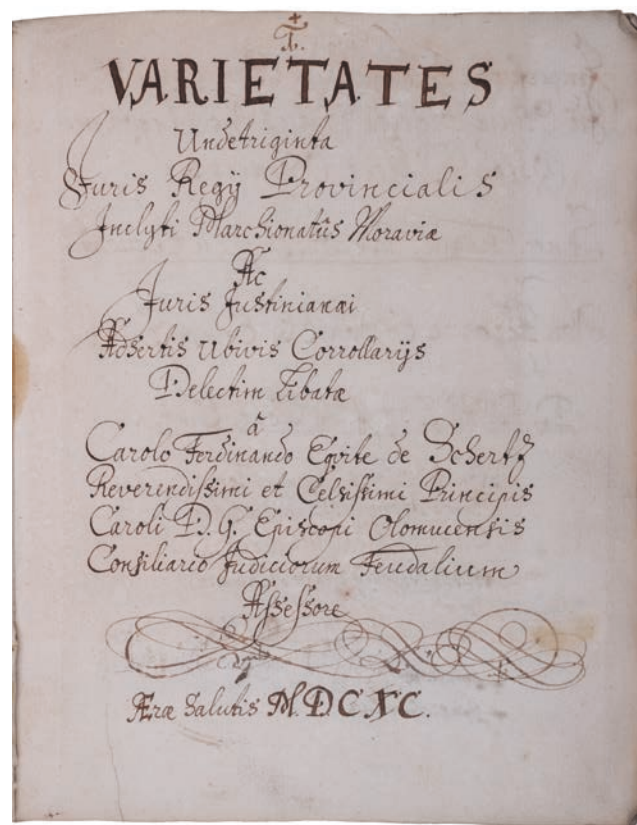
1–136: Carl Ferdinand von Schertz: „Varietates undetriginta juris Regii provincialis inclity Marchionatus Moraviae ac juris Justinianaei adsertis ubivis corollariis delectim libatae a Carolo Ferdinando equite de Schertz reverendissimi et celsissimi principis Caroli D. G. episcopi Olomucensis consiliario judiciorum feudalium assessore. Aerae salutis MDCXC“

*Právní pojednání o rozdílech moravského a římského práva z pera moravského právníka a historika Carla Ferdinanda von Schertza († 1724), dnes známého především kvůli jeho dílu *Magia posthuma* zabývajícímu se problematikou vampyrismu (k jeho osobě a dílu viz MAIELLO 2012). Spis je uvozen oslavnou básní na Moravu „Propylaeum. Ave, fave, fove Morave“ (pp. 3–7), dedikací nejmenovaným censorům (pag. 8), předmluvou ke čtenáři (pp. 9–10) a jeho součástí je i přídavek o rozdílech v lenním právu „Appendicium seu aliquot differentiae consuetudinum feudalium in Moravia atque consuetudinum feudalium communium seu Longobardiae“ (pp. 125–136 bis). Snad se jedná o podklad pro tisk, k němuž však nedošlo. Bibliografie Carla Ferdinanda von Schertza tento spis neviduje (MAIELLO 2012, s. 221–222).*

VIII B 12

Čechy, XVII ex., pap., I + 106 ff., 30 × 20 cm, vazba dobová

Moderní foliace provedena tužkou po deseti v pravém horním rohu během katalogizace (2020). Místy stránkové

Obr. 4. Carl Ferdinand von Schertz: *Varietates undetriginta juris Regii provincialis inclity Marchionatus Moraviae ac juris Justinianaei*. Praha, Knihovna Národního muzea, oddělení rukopisů a starých tisků, sign. VI F 72, pag. 1, titulní list. Foto: KNM.

reklamanty. Textové zrcadlo vyznačeno tužkou zleva a zprava, na ff. 94r–105r navíc jednou linkou vlevo. Fol. I prázdné. Z poslední složky dochován jenom jeden list.

Písmo: psáno jednou písařskou rukou T. FW. německou novogotickou kurzivou, nadpisy novogotickou polokurzivou, latina humanistickou polokurzivou. Polopergamenová vazba, lepenkové desky potažené hnědým papírem se dvěma dvojicí kožených řemínků k zavazování rukopisu. Žlutý pergamenový hřbet druhotně přetřen bílou barvou. Šití na tři vazy. Červeno-modrá stříkaná ořízka. Okraje desek částečně rozřtěpeny. Jeden kožený řemínek na zadní desce schází. Zadní drážka a vaz u hlavy knihy prasklé, knižní blok částečně uvolněn z vazby. Na mezivazní přelepy použit fragment českého tisku. Zadní volný list předsádky chybí.

Na hřbetu tužkou číslo „27“, nečitelný fragment seškrábaného textu inkoustem a kousek štítku z růžového papíru (viz zde též IV B 26; VI F 72). Na fol. 41r dvakrát slepě vyryto „Barterini (?)“. Na předním přideštit tužkou inventární záznam antikvariátu Ztichlá klika a exlibris KNM se současnou signaturou. Na ff. 1v, 106v černé kruhové razítko KNM. Na fol. 106v přirůstkové číslo KNM 4/2019 a KNM2 6101. Do KNM byl rukopis zakoupen 5. 4. 2019 z antikvariátu Ztichlá klika a dle sdělení antikváře Jana Placáka byl součástí knihovny Jana Jaroslava Becka. Viz též zde II E 46; IV B 26; VI F 72.

1r–24r: [Nálezy brněnského městského práva]
Nálezy městského práva z Právní knihy města Brna. V edici jejich latinského znění FLODR 1990 odpovídají

článkům číslo 520–521, 542–543, 524–540, 522–523, 542 (sic!), 544–571 (zkrácený), 572, 571 (sic!), 573–613. Od fol. 9v je u každého článku in margine poznamenáno počáteční slovo jeho latinského znění, obvykle i s odkazem na folio. Odkazy na folia i počáteční slova odpovídají tisku Právní knihy vydané v Norimberku u Georga Stuchse kolem roku 1498 (ib01219000).

24r–28v: [Johannes Andreae: Výklad o stromech příbuzenství pokrevního a nepokrevního, část]

České znění spisu *Lectura super arboribus consanguinitatis et affinitatis italského kanonisty Johanna Andreae* (cca 1270 až 1348), bez ilustrací. Na ff. 24r–28r „Jak se má čisti strom krevnosti“, na ff. 28r–28v „Jak se má čisti strom švagrovství“ (pouze začátek výkladu, nedopsáno). Spis je rovněž součástí výše citovaného tisku (ib01219000). Edice latinského znění FRIEDBERG – RICHTER 1959, sl. 1427–1436.

29r–105r: [Pavel Kristián z Koldína: Das böhmische Stadtrecht]

Opis tisku německého překladu Koldínových Práv městských Království českého vydaného v Lipsku roku 1614 (VD17 1:041834T). Titulní list a dedikace vynechány. Na ff. 29r–30r „Index titulorum juris civilis. Ordnung der Titel der Stadtrechten der königlichen Stade Praag“, na ff. 94r–105r „Ordentlich Register über die ganze Staderechte“. Na fol. 105r kolofon „a me vero T. FW. descriptum 1680“.

105v–106v: „Copia decreti der königlichen Appellationen ob dem Präger Schloss in Königreich Böhmeimb an Burgermeister undt Rath der königlichen Stadt Brünn abgangen sub praesentato den 23. Maii anno 1681“

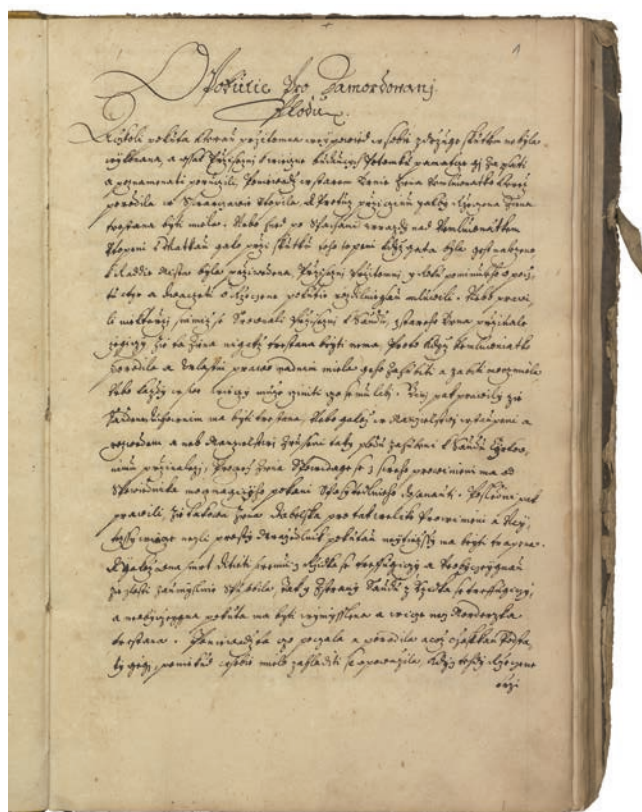
Opis dekretu Rady nad apelacemi purkmistrovi a radě města Brna vydaného na Pražském hradě 4. února 1680, kterým se upravuje postup vymáhání dluhů a exekucí. V obecně adresovaném znění byl vydán v Jan Jakub Weingarten, *Codex Ferdinando-Leopoldinus ...*, Prag: Karel Ferdinand Arnolt 1701, pag. 204, N. 296 (BCBT03020).

VIII D 36

střední Evropa (Morava?), XVII²–XVIII in., pap., 236 ff., 29,5 × 19 cm, vazba dobová

Moderní foliace v pravém horním rohu po deseti provedena tužkou během katalogizace (2020). Na ff. 95–171 reklamanty na konci složek, na ff. 198–235 stránkové reklamanty. Textové zrcadlo na ff. 3–196 orámováno tužkou, na ff. 200–235 slepou linkou, místy patrné vpichy. Ff. 1v–2v, 43r–44v, 75r–77r, 79r–80v, 83r–84v, 93r–95v, 123v, 143r–144v, 152r–153v, 154v–155v, 173v–174v, 177r–178v, 180r–181v, 183r–184v, 189v–192r, 193v–196v, 197v, 199v, 235v–236v prázdná.

Písmo: na rukopise se podílely celkem čtyři písařské ruce, všechny pišící humanistickou polokurzivou, v nadspech na ff. 3r–193r a místy i na ff. 197r–235r majusku le humanistickým kresleným písmem. Ruka A: fol. 1r a přípisky passim na ff. 3r–92v; ruka B: ff. 3r–92v; ruka C: 96r–193v; ruka D: 197r–235r. Výzdoba: perokresba erbu Orliků z Lazicka na fol. 1r, jednoduchá pletencová viněta na fol. 92v. Celokožená vazba, lepenkové desky, kožený potah ze stříkané kůže zdobený slepotiskovým rámem o třech

Obr. 5. Nálezy brněnského městského práva; Pavel Kristián z Koldína: *Das böhmische Stadtrecht*. Praha, Knihovna Národního muzea, oddělení rukopisů a starých tisků, sign. VIII B 12, fol. 1r, první list nálezů. Foto: KNM.

linkách. Šití na šest vazů, lepené kapitálky s pergamenovým jádrem a jednoduchým obšíváním světlou a okrovou nití. Vpředu i vzadu jeden volný list předsádky. Mezivazní pole hřbetu zdobena ornamentální slepotiskovou ražbou, zachovány stopy po zlacení. Do fol. 94 pozůstatky zlacení ořízky. Na přední desce zbytky přilepeného papíru, na přední i zadní desce několik bílých skvrn. Drobné ztráty potahu desek v rozích, hlavice mírně odtrženy. Prasklá přední vnitřní drážka. Za fol. 153 vložen útržek papíru s fragmentem německého textu psaného německou novogotickou kurzivou 19. století. Za fol. 163 vložen fragment pravděpodobně francouzského listu, dochovány pouze začátky slov na čtyřech řádcích. Za fol. 231 vložen nepopsaný útržek papíru.

Na hřbetě nalepen papírový štítek s raženým nápisem „P: ORLICK STAMMENHAVS“, ke kterému je dvakrát inkoustem připsáno číslo „551“. Na předním přidešti inkoustem „Ex libris Caroli Francisci Orlik I. b. de Laziska“ a tužkou inventární záznam antikvariátu Ztichlá klika. Na fol. 3r mědirytové heraldické exlibris „Joh. Bap. Gr. Orlick Freih. von Lazischka“. Na předním přidešti exlibris KNM se současnou signaturou. Na ff. 2r, 235r černé kruhové razítko KNM. Na fol. 235r přírůstkové číslo KNM 4/2019 a KNM2 6102. Do KNM byl rukopis zakoupen 5. 4. 2019 z antikvariátu Ztichlá klika a dle sdělení antikváře Jana Placáka byl součástí knihovny literárního historika Bedřicha Slavíka (1911–1979).

1r: „Analogia totius familiae Orlikianę ab atavis abavis et avis usque ad moderna tempora. Anno Domini 1653

a Joanne Christophoro Orlik libero baronē Laziska, praelato cathedralis ecclesiae Olomucensis canonico, prothonotario apostolico, domino in Sednitz, Leutersdorff, serenissimi archiducis Leopoldi episcopi Olomucensis consiliario, decano Mezeritz ad Beczwam“

Souhrnný titul dvou následujících děl.

3r–92v: [Jan Kryštof Orlik z Laziska:] „Ad illustres aquilas Orlikianas prosopopoeia“

Dějiny původně polského šlechtického rodu Orliků z Laziska sepsané olomouckým kanovníkem a děkanem ve Valašském Meziříčí Janem Kryštofem Orlikem z Laziska (1616–1667) pro potomky jeho bratra Stanislava Jeronýma († 1669). Historie počátků rodu v Polsku je líčena souhrnně, po přesídlení rodu na Moravu po jednotlivcích. Podrobnější záznamy se vztahují především k první polovině 17. století. Nejmladší se váže k roku 1655, v přípiscích k roku 1666. Součástí textu jsou i opisy několika k Orlikům se vážících listin. K rodu i zmíněným jednotlivcům viz MAŠEK 2010, s. 40.

96r–193r: [Jan Kryštof Orlik z Laziska:] „Ad illustres aquilas Orlikianas prosopopoeia“

Stejně dílo jako text výše, reflektuje však opravy v něm provedené a je doplněno o elogia na bájná polská knížata, skutečné polské panovníky Měška I., Boleslava I., Zikmunda III. Vasu a Vladislava IV. Vasu i část jejich příbuzných a hodnostářů (ff. 96v–123r).

197r–235r: Casimirus Vincentius Chřanowski de Zarebie: „Aetas triplex pervetustae familiae liberorum baronum Orlik de Laziska in Bohemia, Polonia et provinciis Austriacis per saecula duodecim feliciter producta, nec tam mensibus et annis, quam gloriose et heroice gestis distincta in senio etiam aucta dignitate, honore et felicitate vigens, virens, florensque cuius illustres memorias etsi non omnes, nec in omnibus, aliquas tamen in quibusdam historicis earundem provinciarum observatas, extraxit et in lucem produxit Casimirus Vincentius Chřanowski de Zarebie parochus in Zacraw diocesis Wratislaviensis 1710“

Dějiny šlechtického rodu Orliků z Laziska (o rodu viz komentář k ff. 3r–92v). Spis uvozuje dedikace olomouckému kanovníkovi Karlu Juliovi Orlikovi z Laziska (1651–1716) na ff. 198r–199r. Vlastní výklad je rozdělen na tři věky. První věk rozdělený na osm oddílů pojednává o původu rodu v Čechách, přičemž s Orliky spojuje lokality stejného jména a některé jejich držitele (ff. 200r–206v). Druhý věk o deseti oddílech popisuje jejich přesídlení do Polska a tamní působení (ff. 207r–217v). Třetí věk se v patnácti oddílech věnuje historii Orliků v zemích Habsburské monarchie (obsahuje i rodokmen moravských Orliků na ff. 222v–223v) a jeho součástí je také výčet fundací a zbožných aktivit ve všech zemích jejich skutečného i domnělého pobytu (ff. 218r–235r).

X B 33

střední Evropa, XVIII (post 1726), pap., 128 pp.,
32,5 × 21,5 cm, vazba dobová

Původní paginace ve vnějším horním rohu. Zrcadlo vyznačeno na lichých stranách jednou linkou tužkou, vpichy patrné.

Písmo: psáno jednou písařskou rukou, latinskou humanistickou kurzivou. Text místy podtrhán (jde o pasáže v tisku

Obr. 6. Dějiny rodu Orliků z Lazicka. Praha, Knihovna Národního muzea, oddělení rukopisů a starých tisků, sign. VIII D 36, fol. 1r, první list s perokresbou erbu Orliků z Lazicka. Foto: KNM.

spisu sázené kurzivou, viz textový popis níže). Polokožená vazba, lepenkové desky potažené hnědým stříkaným papírem se slepotiskovým jedolinkovým rámem. Hřbet potažen hnědou kůží. Šití na čtyři vazy. Vpředu jeden, vzadu dva listy předsádky. Na přední ořízce stopy po vpiších. Za pag. 56 vložen malý papírový útržek (záložka) se skvrnami od inkoustu. Z přední desky se odlepuje papírový potah. Přední lepenková deska se rozlepuje, v makulatuře fragmenty latinského textu rukou 17.–18. století a německého rukou 16. století. Potah hřbetu poškozen na vícero místech, v horní části zcela chybí. Předsádky odlepené, z přední jeden list chybí, ze zadní jeden uvolněn. Knižní blok částečně uvolněn z vazby.

Na předním přičestí exlibris KNM se současnou signaturou. Na pp. 2, 128 černé kruhové razítka KNM. Na pag. 128 přírůstkové číslo KNM 4/2019 a KNM2 6104. Do KNM byl rukopis zakoupen 5. 4. 2019 z antikvariátu Ztichlá klika, do nějž byl dle sdělení antikváře Jana Placáka získán z Mnichova.

1–128: [Leopold Grim: Philosophia scholastico-ethica fulgidissimis Habsburgico-Austriacorum imperatorum virtutibus illustrata, theses]

Padesát rozvinutých tezí filozofické disertační práce obhájené Janem Karlem z Valdštejna a vydané roku 1726 v pražské jezuitské tiskárně (BCBT11236). Hlavním autorem textu je však v duchu dobové praxe pravděpodobně prae- ses disertace Leopold Grim (1688–1759), tehdejší profesor filozofie Karlo-Ferdinandovy univerzity (ČORNEJOVÁ – FECHTNEROVÁ 1986, s. XXXIX, 128; k jeho osobě a dílu TAMTÉŽ, s. 127–129). Oproti tisku postrádá rukopis titulní list, dedikaci císaři Karlu VI., úvody jednotlivých částí, elogia, kvestie, filozofické otázky a rejstříky.

XI B 67

Čechy, XIX in., pap., 55 ff., 25 × 19,5 cm, vazba dobová

Moderní foliace provedena tužkou po deseti uprostřed dolního okraje během katalogizace (2020). Původní paginace 80 (rec- te 81), 28 pp. provedena inkoustem ve vnějším horním rohu s chybou v první části: pag. 26 opomenuta. Zrcadlo vyznače- no tužkou na vnějším okraji a linkováním. Fol. 55v prázdné. Okraje listů mírně roztrpené, některé listy zašpiněné.

Písmo: na sepsání rukopisu se podílely dvě písařské ruce, ruka A: ff. 1r–15v, 18r–55r, ruka B: ff. 16r–18r, obě německá novogotická kurziva, část nadpisů polokurzivou, ostatní nadpisy, některá slova latinského původu a zaklínací formule latinskou humanistickou polokurzivou. Místy krátké přípisky rukou A a asi dvěma dalšími. Výzdoba: astrologické a magické symboly na ff. 3v, 10r, 17r, 17v, 19v, 20r, 21r, 25v, 28v, 31r, 32v, 36v. Měkká papírová vazba ze dvou papírů prošítych provázkem. Vnitřní strana hřbetu vy- ztužena papírem. Šití dlouhými stehy. Na obou přideštích vymalovány části magického kruhu provedeného červe- nou barvou. Na předním s nápisem „nai“ (zbytek Adonai?) a dva kříže (jeden poškozen), na zadní dva symboly, jeden podobný dlouhému s, druhý T. Na hřbetní výztuze fragment tištěného rámu s textem „Ordinär gebeitzter Schnupftabak“ a německých přípisků inkoustem dobovou rukou. Rukopis byl ambulatně opraven v roce 2018 Janem Novotným v re- staurátorské dílně KNM (očistění, spravení trhlin).

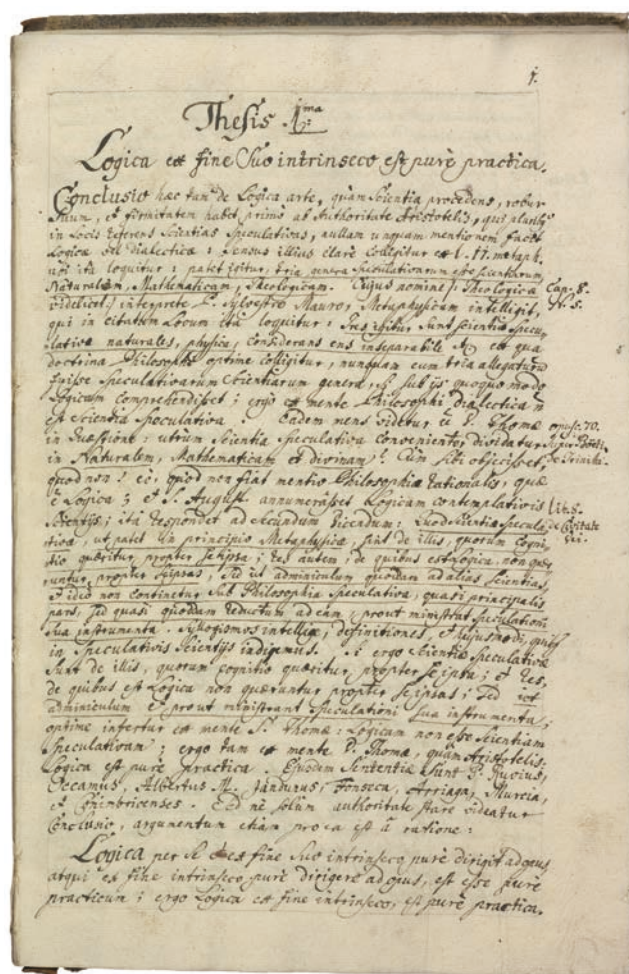
Na přední desce nápis „Klíč Klavikula filii Davides [!]“ a poznámka „Repara“ s datem 1. 5. 1846, oboje inkoustem. Za fol. 54 vložen lístek o rozměrech 15 × 8,5 cm, na jedné straně poznámky k zaklínání a magické symboly, na druhé straně magické symboly a novější špatně čitelný text fialo- vou pastelkou. Na zadním přidešti exlibris KNM se součas- nou signaturou. Na fol. 55v černé kruhové razítko KNM, přírůstkové číslo KNM 2/2017 a KNM2 6087. Do KNM byl rukopis zakoupen 16. 8. 2017 od Niny Iris ze Sušice.

1r–1v, 41r: [Poznámky]

Odkazy na část obsahu, poznámky, zkoušky pera. Převážně ruka A, ale i několik dalších.

2r–39r: „Klíč Šalamounův syna Davidova“

České znění grimoáru *Clavicula Salomonis*. Z čet- ných variant tohoto spisu je nejpodobnější latinské verzi zachycené např. v tisku *Clavicula Salomonis Filii David*, [s. l.: s. t., 1690?] (VD17 15:743562E). Spis je rozdělen do dvou knih. První obsahuje návody na zaklínání duchů, druhá popisuje k tomu potřebné očistné postupy, oblečení

Obř. 7. Leopold Grim: *Philosophia scholastico-ethica*. Praha, Knihovna Národního muzea, oddělení rukopisů a starých tisků, sign. X B 33, pag. 1, první list. Foto: KNM.

a předměty. Z první knihy je oproti zmíněné latinské verzi několik zaklínání vypuštěno. Rukopis stejného znění se nachází v KNM, III D 34 (BARTOŠ 1926, č. 629).

39v–40v: „Tajemství jména Božího, jež následující 72 národové ze čtyřmi písmenami píší a jmenují“

Seznam údajných čtyřpísmenných znění slova bůh v jazy- cích 72 národů. První národ je uveden česky: „Abyssinští“, ostatní německy (zmínění jsou i Češi: „Böhmer Bueg“). Společně s *Clavicula Salomonis* se tento text obvykle ne- vyskytuje, v čistě německém podání je ale součástí výše ci- tovaného tisku. Podle neupřesněného zdroje seznam vydal SCHEIBLE 1846, s. 283–285.

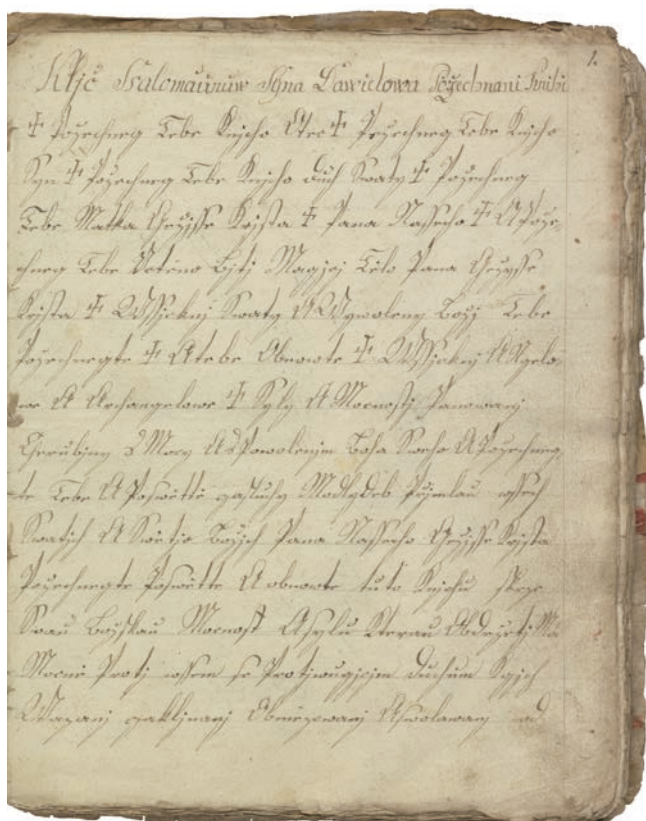
41v–55r: [Klíč Šalamounův, část první knihy]

Osm zaklínání z první knihy české verze *Clavicula Salomonis*. Jedná se o zaklínání vypuštěná z textu v první části rukopisu, viz komentář k ff. 2r–39r.

XVIII G 1

Čechy (Praha), 1624, pap. + perg., 272 ff., 9 × 5,5 cm, vazba soudobá

Ff. 1–2 pergamen, zbytek papír. Starší foliace inkoustem vyznačena pouze vlevo dole na fol. 123v, moderní doplněna tužkou dole uprostřed po deseti během katalogizace (2020).

Obr. 8. Klíč Šalamounův syna Davidova. Praha, Knihovna Národního muzea, oddělení rukopisů a starých tisků, sign. XI B 67, fol. 2r, začátek spisu. Foto: KNM.

Reklamanty na koncích složek. Textové zrcadlo ohraničeno trojitou linkou s ornamentálním zdobením červeným inkoustem ve stylu rámu z tiskařských ozdůbek v soudobých tiscích, na fol. 203r provedeno inkoustem a doplněno inkoustovým a zlatým šrafováním. Ff. 1r, 203–204, 267r prázdná. Některé listy mírně natrženy.

Písmo: jedna písařská ruka pišící českou novogotickou polokurzivou. Výzdoba: zlatý titulní list v borduře ve stylu soudobých tisků na fol. 2r. Pletencové viněty na ff. 194r, 195r, 196v, 200v a 203r. Rubrikace, místy obtahovaná zlatě. Drobné iniciály červeně. Celokožená vazba zdobená slepotiskovým rámečkem se stopami zlacení na zadní desce. Dřevěné desky. Hřbet zdoben slepotiskovými linkami podél vazů a kapitálků. Šití na tři vazy, kapitálky lepené s jednoduchým obšíváním světlou a modrou nití. Na ořízce pozůstatky zlacení. Dva volné listy předsádky vpředu i vzadu, vnitřní dvoulist z mramorovaného papíru. Zadní listy předsádky započítány do foliace. Soudobé zasouvací pouzdro z lepenky potažené modrým moiré papírem. Desky a horní rohy mírně poškozeny ztrátou materiálu, hřbet lehce deformován, prasklé vnitřní drážky.

Na fol. 1r mladší přípisek „Georgii Streyc Zabresky“. Na fol. 2r „Ex libris Antonii Alesh (?)“. Na předním přidešti exlibris KNM se současnou signaturou. Na ff. 2v, 272r černé kruhové razítko KNM. Na fol. 272r přírůstkové číslo KNM 11/2018 a KNM2 6098. Do KNM byl rukopis zakoupen 30. 5. 2018 od Štefana Holčíka z Bratislavy.

2r–202v: Jiří Střejc: „Žalмовé aneb zpěvové svatého Davida, kterýchž církev svatá, i stará i nová, při službě Boží

vůbec i jinde obzvláště vždycky s mnohým prospěchem užívala, v rytmy české vyloženi a v způsob zpívání k vzdělání čistého náboženství právě sloužící, zformováni od Jiříka Střejce Z. MDCXXIII.“

Žalмовé parafráze bratrského kněze, překladatele a básníka Jiřího Střejce (1536–1599) ve znění třetí kralické redakce první doložené ve vydání bratrského kancionálu z roku 1615 (K12871). Titul je však formulován ve variantě známé z nekralických vydání a připojena je rovněž u těchto vydání obvyklá parafráze Desatera (ff. 196v–197r). Z rámcových částí rukopis obsahuje pouze „Poznamenání některých žalmův, kteříž se v melodijích srovnávají“ (ff. 197v–198v) a „Rejstřík ukazující, jak se který žalm počíná a koliký jest“ (ff. 199r–202v). Snad se jedná o opis nedochovaného tisku. Na fol. 202v kolofon „Přepsáni v Starém Městě pražském v pondělí XIV. dne měsíce října léta věku posledního MDCXXIII.“. Edice předchozích redakcí a jejich rozbor: STREJC 2014.

205r–266v: „Modlitby křesťanské každodenní, ranní a večerní, na dva téhodny rozdělené, k nimž jsou i jiné ke dnům suchým neb modlitebným, též k časům obzvláštním případně připojeny a napsány. Léta Páně MDCXXIII.“

Iv, 267v–272r: [Poznámky, modlitby]

Jména, data a dvě modlitby rukou 18. století. Zmíněn „Joanes Simon“, dvakrát „Michael Simon“ (jednou s datem „die 3. augusti 1790“), a „Josephus Simon“.

Prameny:

Rukopisy:

KNM, III D 34: Knihovna Národního muzea. Sbirka rukopisů, sign. III D 34.

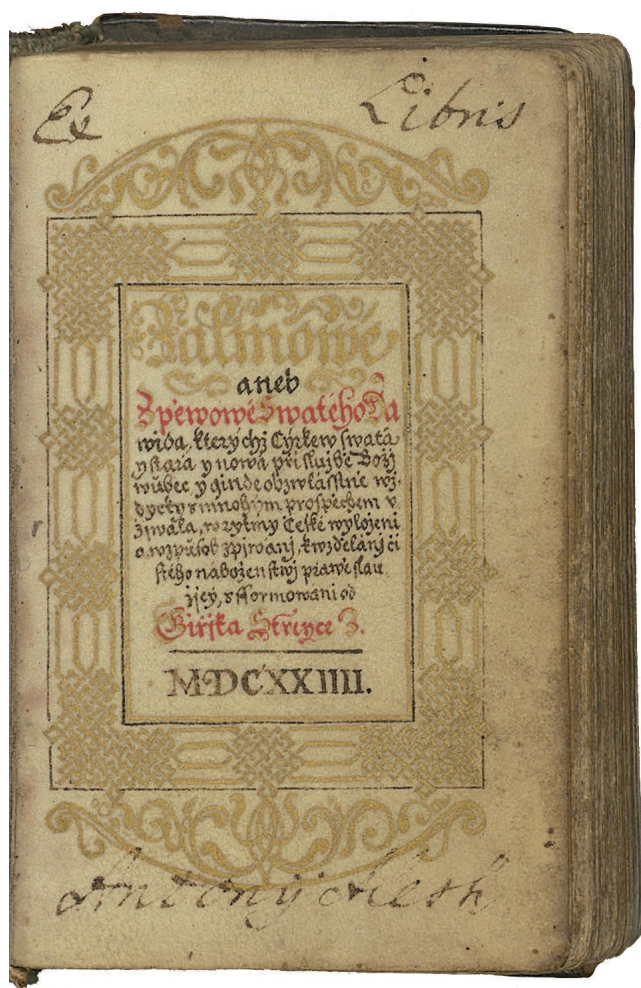
MZK, CH-RKP-79: Moravská zemská knihovna v Brně. Sbirka rukopisů, sign. CH-RKP-79.

MZK, CH-RKP-88: Moravská zemská knihovna v Brně. Sbirka rukopisů, sign. CH-RKP-88.

SOkA Kolín, knihovna, sign. 10849 R 1159: Státní okresní archiv Kolín. Knihovna, sign. 10849 R 1159.

Staré tisky:

BCBT03020: WEINGARTEN, Jan Jakub. *Codex Ferdinando-Leopoldinus: Worinnen alle durch funffzig Jahr mit grosser Mühe und Unkosten gesammelt und von Anno 1600 allernädigist ergangene respective Kayserliche Declaratorien, Rescripten, Kayserlich- und Königliche, Statthalterische, auch von hohen Obrigkeiten emanirte Patenten, und Decreten, etwelche Extracten der Landtägschlüssen, Königliche Instructiones, Privilegia, Landesordnungen, Erbvereinigungen mit der Cron Böhmeim, und Novellen de Anno 1640 vollständig, einige aber remissive auff vorhero außgangenen Büchern sich beziehend, das Erbkönigreich Böhmen, Ertzhertzogthumb Oesterreich, Marggraffithumb Mähren, und Hertzogthumber Ober- und Niederschlesien, Publica, Politica, Militaria, auch das Justitzweesen in civilibus & criminalibus betreffende Sachen enthalten, und zu finden seynd. Und dieses alles secundum seriem annorum & mensium cum suo indice pro utilitate pub-*

Obr. 9. Jiří Strejc: *Žalmové aneb zpěvové svatého Davida*; modlitby. Praha, Knihovna Národního muzea, oddělení rukopisů a starých tisků, sign. XVIII G 1, fol. 2r, titulní list žalmových parafrází Jiřího Strejce s exlibris Antonína Aleše (?). Foto: KNM.

lica gefertigt. Von Der Römisch Kayserl: auch zu Hungarn und Böheimb Königlichem Majestät Appellationsrath und Teütschen Secretario allda Joanne Jacobo Equite de & in Weingarten, Praha: Karel Ferdinand Arnolt z Dobroslavína, 1701.

BCBT11236: GRIM, Leopold. *Philosophia scholastico-ethica fulgidissimis Habsburgico-Austriacorum imperatorum virtutibus illustrata*. Praha: Jezuitská tiskárna, 1726.

ib01219000: *Ius municipale Moraviae*, [Nürnberg: Georg Stuchs, cca 1498].

K01308: BRTVÍN z PLOŠKOVIC, Jan – ARTEMISIUS, Mikuláš – HUS, Jan. *Hospodář: Knižka velmi užitečná, zavírajíc v sobě předně navedení života křesťanského, jak by ti, kteříž v světě nad jinými panují, sami sebe i sobě poddané spravovati měli; potom gruntovní správu a pořádek všelijakého hospodářství, zvláště při panstvích a zbožích, potřebná pánům, kteříž veliké statky na zemi mají*. Praha: Daniel Adam z Veleslavína, 1587.

K12871: *Písňe duchovní evangelistské z Písem svatých a v nich zavřeného Božího učení složené, z příčin hodných opět bedlivě přehlédnuté, a jakož předně ke cti a chvále věčného Boha, v Trojici blahoslavené, tak potom k spasitelnému Církvi Jezukristových v národu českém i jiných, jazyku*

českému rozumějících v víře Boží vzdělání a utvrzení vydané léta MDCXV. Přidání jsou k nim žalmové Davida s. v rytmy a zpěvy pobožné, zformovaní. [Kralice: Bratrská tiskárna, 1615.

K19028: ZYVALDA, Jindřich Václav. *Dejm města Kouřima, někdy čtverou vůni z sebe vydávající*. [Praha?: Jezuitská tiskárna?, 1659 nebo 1665?].

VD17 1:041834T: KRISTIÁN z KOLDÍNA, Pavel, *Das Bohmische Stadtrecht. Wie dasselbe in drey Prager, auch anderen Städten des Königreichs Böhaimb, täglich observiret und löblich gehalten wird. Kurtz zusammen gezogen, in ordentliche Tittel verfasset, und in Teutsche Sprache versetzt*. Leipzig: Johann Hermann, 1614.

VD17 15:743562E: *Clavicula Salomonis Filii David*. [s. l.: s. t., 1690?].

Edice:

BRANDL 1872: BRANDL, Vincent (ed.). *Libri citationum et sententiarum seu Knihy pŕuhonné a nálezové I*. Brunae: Deputationis March. Mor., 1872.

BRANDL 1873: BRANDL, Vincent (ed.). *Libri citationum et sententiarum seu Knihy pŕuhonné a nálezové II*. Brunae: Deputationis March. Mor., 1873.

BRANDL 1880: BRANDL, Vincent (ed.). *Libri citationum et sententiarum seu Knihy pŕuhonné a nálezové III/2*. Brunae: Deputat. March. Mor., 1880.

BRANDL 1882: BRANDL, Vincent (ed.). *Libri citationum et sententiarum seu Knihy pŕuhonné a nálezové IV/2*. Brunae: Deputat. March. Mor., 1882.

FLODR 1990: FLODR, Miroslav. *Právní kniha města Brna z poloviny 14. století. I. Úvod a edice*. Brno: Archiv města Brna, 1990.

FRIEDBERG – RICHTER 1959: FRIEDBERG, Emil – RICHTER, Aemilius Ludwig. *Corpus Iuris Canonici. Pars prior*. Graz: Akademische Druck- und Verlagsanstalt 1959.

SCHEIBLE 1846: SCHEIBLE, Johann. *Das Kloster. Weltlich und geistlich. Meist aus der ältern deutschen Volks-, Wunder-, Curiositäten-, und vorzugsweise komischen Literatur III*. Stuttgart: [s. n.], 1846.

STREJC 2014: MATĚJEC, Tomáš (ed.). STREJC, Jiří. *Žalmové neb zpěvové svatého Davida. Žalmové parafráze Jiřího Strejce podle vydání z roku 1598 s variantami podle vydání z let 1587 a 1596*. Praha: Strahovská knihovna, 2014.

Literatura:

BARTOŠ 1926: BARTOŠ, František Michálek. *Soupis rukopisů Národního musea v Praze. Svazek I*. Praha: Melantrich, 1926.

BARTOŠ 1927: BARTOŠ, František Michálek. *Soupis rukopisů Národního musea v Praze. Svazek II*. Praha: Melantrich, 1927.

BENEŠ et al. 2015: BENEŠ, Jiří et al. *Rukopisné zlomky Knihovny Národního muzea: Signatury I B a I C*. Praha: Národní muzeum, Scriptorium, 2015.

BRČÁK et al. 2014: BRČÁK, Marek et al. *Rukopisné zlomky Knihovny Národního muzea: Signatura I A*. Praha: Národní muzeum, Scriptorium, 2014.

BROM et al. 2016: BROM, Vlastimil et al. *Rukopisné zlomky Knihovny Národního muzea: Signatury I D, I E a I G*. Praha: Národní muzeum, Scriptorium, 2016.

ČÁDA 1958: ČÁDA, František. Sborníky moravských půhonů a nálezů. In: BERAN, Jiří (ed.). *Akademiku Václavu Vojtíškovu k 75. narozeninám*. Praha: Archiv Československé akademie věd, 1958, s. 35–57.

ČORNEJOVÁ – FECHTNEROVÁ 1986: ČORNEJOVÁ, Ivana – FECHTNEROVÁ, Anna. *Životopisný slovník pražské univerzity: filozofická a teologická fakulta 1654–1773*. Praha: Univerzita Karlova, 1986.

DOKOUPIL – ŠTACHOVÁ 2011: DOKOUPIL, Vladislav – ŠTACHOVÁ, Nad'a. *Soupis rukopisů zámecké knihovny hrabat Chorinských z Veselí nad Moravou*. Brno: Moravská zemská knihovna, 2011.

DRAGOUN 2011: DRAGOUN, Michal. *Soupis středověkých rukopisů Knihovny Národního muzea. Doplnky ke katalogům F. M. Bartoše, J. Vašiči a J. Vajse*. Praha: Národní muzeum, Scriptorium, 2011.

DRAGOUN 2017: DRAGOUN, Michal. *Rukopisné zlomky Knihovny Národního muzea: Signatura I K (Dodatky ke sbírkám Adolfa Patery a Čeňka Zíbrta)*. Praha: Národní muzeum, Scriptorium, 2017.

DRAGOUN – MAREK 2012: DRAGOUN, Michal – MAREK, Jindřich. *Rukopisné zlomky Knihovny Národního muzea: Sbírky Adolfa Patery a Čeňka Zíbrta*. Praha: Národní muzeum, Scriptorium, 2012.

MAIELLO 2012: MAIELLO, Giuseppe. Racionalismus Karla Ferdinanda Schertze a Magia posthuma. *Slavica Litteraria* 15, 2012, č. 2, s. 215–222.

MAŠEK 2010: MAŠEK, Petr. *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Od Bílé hory do současnosti. Díl II (N–Ž)*. Praha: Argo, 2010.

MUCHKA 2019: MUCHKA, Pavel. Nové sbírkové akvizice v Knihovně Národního muzea v roce 2019. *Acta Musei Nationalis Pragae – Historia litterarum* 64, 2019, č. 1–2, s. 76–80.

SVOBODOVÁ 2012: SVOBODOVÁ, Milada. *Rukopisy ze sbírek Tomáše Antonína Putzlachera, Michaela Schustera a dalších nešlechtických bibliofilů ve fondu pražské lobkowické knihovny v Národní knihovně České republiky. Svazek I–II*. Praha: Národní knihovna České republiky, 2012.

ZÁSADY: *Zásady popisu rukopisů* [online]. Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i. Oddělení pro soupis a studium rukopisů. [Cit. 10. 2. 2020]. Dostupné z: https://www.mua.cas.cz/sites/default/publicFiles/SOUBORY/2015/09/22/11-22-33/rkp_zasady.pdf

Zdeněk Mužík

Knihovna Národního muzea
oddělení rukopisů a starých tisků
Václavské náměstí 68
110 00 Praha 1